

Chambre des Représentants

SESSION 1962-1963

8 NOVEMBRE 1963

PROJET DE LOI

modifiant le code
des taxes assimilées au timbre.

EXPOSE DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

L'établissement d'une situation budgétaire saine et d'une situation de trésorerie normale est un des points essentiels du programme du gouvernement. L'assainissement des finances publiques a déjà donné des résultats concrets et le gouvernement est plus que jamais convaincu que cette politique doit être poursuivie.

Une politique financière efficace exige l'adaptation de la fiscalité aux exigences de l'économie et de la conjoncture.

La première phase de la réforme générale de la fiscalité se rapportait aux impôts sur les revenus. La seconde phase concerne les impôts indirects et, plus particulièrement, la taxe de transmission.

La réforme fondamentale de cet impôt a été entreprise et elle sera activement poursuivie. La première étape sera prochainement réalisée dans le secteur de la sidérurgie et des fabrications métalliques, où le système actuel des taxes de transmission cumulatives sera remplacé par un régime de taxes forfaitaires perçues au stade précédant la vente au détail. Une réforme similaire sera introduite dans les autres secteurs de l'économie, de telle sorte que, vers la fin de 1965, le régime de la taxe de transmission sera non seulement simplifié, mais encore mieux adapté à notre structure économique, tant en ce qui concerne le commerce intérieur qu'en ce qui concerne les transactions internationales.

Cette réforme doit aussi être réalisée dans le cadre de l'harmonisation des taxes sur le chiffre d'affaires au sein de la Communauté économique européenne. À cet égard, le régime qui sera appliqué fin 1965 correspondra aux objectifs immédiats de la Commission de la C. E. E., puisque, aux taxes cumulatives actuelles, auront été substituées des taxes uniques grevant les marchandises d'une charge égale quel que soit leur circuit de production et de distribution. Quant aux objectifs plus lointains de la Commission, qui concernent l'instauration d'une taxe sur la valeur ajoutée dans les six pays du Marché commun, il n'est pas possible

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1962-1963

8 NOVEMBER 1963

WETSONTWERP

tot wijziging van het wetboek
der met het zegel gelijkgestelde taxes.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het vestigen van een gezonde budgettaire toestand en van een normale thesaurie is een van de hoofdpunten van het regeringsprogramma. De gezondmaking van de openbare financiën heeft reeds concrete resultaten gegeven en de regering is meer dan ooit overtuigd dat deze politiek moet voortgezet worden.

Een doeltreffend financieel beleid vereist de aanpassing van de fiscaliteit aan de economische en conjuncturele behoeften.

De eerste fase van de algemene hervorming van de fiscaliteit had betrekking op de inkomstenbelastingen. De tweede fase betreft de indirecte belastingen en, meer bepaald, de overdrachtstaxe.

De fundamentele hervorming van deze belasting werd aangevat en zal actief doorgevoerd worden. De eerste etappe zal eerlang verwezenlijkt worden in de sector van de metaalnijverheid en de metaalverwerkende nijverheid, waar het huidige stelsel van de cumulatieve overdrachts-taxes zal vervangen worden door een stelsel van forfaitaire taxes geheven in het stadium dat de verkoop in het klein voorafgaat. Een gelijkaardige hervorming zal ingevoerd worden in de andere sectoren van het bedrijfsleven, zodanig dat, tegen het einde van 1965, het regime van de overdrachtstaxe niet alleen zal vereenvoudigd, maar nog beter zal aangepast zijn aan onze economische structuur, zowel wat de binnenlandse handel als wat de buitenlandse verhandelings betreft.

Deze hervorming moet ook verwezenlijkt worden in het kader van de harmonisatie van de taxes op het zakencijfer in de schoot van de Europese economische gemeenschap. In dit opzicht, zal het stelsel dat einde 1965 zal toegepast worden overeenstemmen met de onmiddellijke oogmerken van de Commissie van de E. E. G., daar in de plaats van de huidige cumulatieve taxes eenmalige taxes zullen ingesteld geweest zijn die de koopwaren bezwaren met een gelijke last ongeacht hun productie- en distributieomloop. Wat de meer verwijderde oogmerken van de Commissie betreft, die doelen op het instellen van een taxe op de toe-

au gouvernement de se prononcer présentement à ce sujet. Afin d'être informé aussi parfaitement que possible sur cet important problème, le gouvernement envisage d'en confier l'examen à un groupe de travail dont feront partie des représentants des départements ministériels intéressés.

Bref, une réforme complète de la taxe de transmission s'étendant à tous les secteurs de l'économie ne peut être attendue avant quelques années. Comme, d'autre part, l'équilibre des finances publiques postule le maintien à leur niveau actuel des recettes tirées de la taxe de transmission, la majoration de deux décimes des taux des taxes assimilées au timbre doit être rendue définitive dans tous les secteurs de l'économie qui ne sont pas encore touchés par la réforme de la taxe de transmission. Il convient de rappeler à cet égard qu'on a constaté que l'accroissement du taux de la taxe de transmission, qui a eu lieu en mai 1961, n'a eu qu'une incidence limitée sur le niveau des prix. Il est assez caractéristique d'observer que la hausse des prix de détail enregistrée entre avril 1961 et avril 1963 n'est que de 2,2 points pour les produits non alimentaires qui sont les plus directement soumis à l'incidence de la taxe, alors qu'elle est de 4,4 points pour les produits alimentaires et de 10,4 points pour les services qui ne sont pas soumis à la taxe. Rien ne permet d'escompter que la suppression de la majoration des deux décimes entraînerait dans la conjoncture actuelle une baisse effective du coût de la vie, d'autant plus qu'un grand nombre d'articles de consommation populaire sont déjà totalement exonérés ou taxés à des taux réduits. L'augmentation de mai 1961 a été absorbée par l'économie. Un nouvel équilibre s'est formé qui semble irréversible.

Toutefois, si l'adaptation de notre législation fiscale aux nécessités de l'économie est indispensable, la poursuite d'une politique de progrès social ne saurait pour autant être négligée. C'est pourquoi le Gouvernement a décidé d'accorder en matière d'impôt sur les revenus, pour les revenus recueillis à partir du 1er janvier 1964, des dégrèvements de l'ordre de 400 millions de francs au profit des redevables de condition modeste. Il soumettra à cet effet aux Chambres législatives un projet de loi ayant pour objet de relever les minima exonérés et de retoucher les abattements et forfaits divers prévus dans le régime de taxation des revenus professionnels. Les barèmes de taxation intéressant les contribuables dont les revenus nets taxables sont inférieurs à 160.000 francs seront également allégés. Ces mesures seront prises conformément aux promesses faites par le Gouvernement, lors de la discussion de la réforme fiscale, pour le cas où l'index des prix de détail se serait stabilisé au niveau 114.5.

La majeure partie de ces dégrèvements sera supportée par le Trésor. Le surplus sera compensé par l'établissement d'une taxe de 6 pour cent qui frappera, d'une part, les transports par taxis et, d'autre part, les prestations de certains titulaires de professions libérales. Comme on le verra dans le commentaire des articles 2 à 4 du présent projet de loi, il ne s'agit là que de mesures, à portée restreinte, tendant à mettre fin à certaines anomalies ou à faire disparaître des discriminations que comporte actuellement l'application des taxes assimilées au timbre.

Enfin, l'article 5 du projet supprime la taxe annuelle sur les contrats d'assurance applicable aux assurances de navires et d'avions utilisés principalement, en trafic international, à des transports publics.

gevoegde waarde in de zes landen van de Gemeenschapelijke markt, kan de regering zich dienaangaande thans niet uitspreken. Ten einde omtrent dit belangrijk probleem zo nauwkeurig mogelijk ingelicht te zijn, overweegt de regering het onderzoek ervan toe te vertrouwen aan een werkgroep waarvan vertegenwoordigers van de belanghebbende ministeriële departementen zullen deel uitmaken.

Kortom, een volledige hervorming van de overdrachts-taxe die zich uitstrekt tot alle sectoren van het bedrijfsleven mag niet verwacht worden vóór enkele jaren. Daar, anderzijds, het evenwicht van de openbare financiën het behoud tegen hun huidig peil opdringt van de ontvangsten voortkomend van de overdrachtstaxe, moet de verhoging met twee tienden van de percentages van de met het zegel gelijkgestelde taxes definitief gemaakt worden in al de sectoren van het bedrijfsleven die nog niet bereikt worden door de hervorming van de overdrachtstaxe. In dit opzicht past het eraan te herinneren dat vastgesteld werd dat de stijging van het percentage van de overdrachtstaxe, die in mei 1961 plaats had, slechts een beperkte weerslag heeft gehad op het prijzenpeil. Het is wel kenmerkend dat de stijging der kleinhandelsprijzen die tussen april 1961 en april 1963 geregistreerd werd slechts 2,2 punten bedraagt voor de niet eetbare producten die het meest rechtstreeks gevoelig zijn voor de weerslag van de taxe, terwijl zij 4,4 punten bedraagt voor de voedingsproducten en 10,4 punten voor de diensten die niet aan de taxe onderworpen zijn. Niets laat toe te verhoppen dat de opheffing van de verhoging met twee tienden in de huidige conjunctuur een werkelijke daling van de levensduurte zou tot gevolg hebben, te meer daar een groot aantal artikelen van populair gebruik reeds totaal vrijgesteld of tegen verminderde percentages belast zijn. De verhoging van mei 1961 werd door de economie opgeslorpt. Een nieuw evenwicht werd bereikt, dat onverbreekbaar lijkt.

Nochtans, zo de aanpassing van onze fiscale wetgeving aan de behoeften van het bedrijfsleven onmisbaar is, mag het voeren van een politiek van sociale vooruitgang daarom nog niet verwaarloosd worden. Derhalve heeft de Regering beslist inzake inkomstenbelastingen, voor de inkomsten verworven vanaf 1 januari 1964, ontlastingen tot beloop van 400 miljoen frank te verlenen ten voordele van de bescheiden belastingplichtigen. Te dien einde zal zij aan de Wetgevende Kamers een ontwerp van wet voorleggen dat tot doel zal hebben de vrijgestelde minima te verhogen en de aftrekkingen en verschillende forfaitaire verminderingen die voorkomen in het aanslagstelsel van de bedrijfsinkomsten, aan te passen. De belastingschalen betreffende de belastingplichtigen wier netto-belastbaar inkomen 160.000 frank niet te boven gaat, zullen eveneens gemilderd worden. Deze maatregelen zullen genomen worden overeenkomstig de door de Regering, tijdens de bespreking van de fiscale hervorming, gedane beloften, voor het geval dat het indexcijfer der kleinhandelsprijzen zou gestabiliseerd zijn op het peil 114.5.

Het grootste deel van die ontlastingen zal door de Schatkist gedragen worden. Het overige zal gecompenseerd worden door het instellen van een taxe van 6 ten honderd die, enerzijds, het vervoer per taxi en, anderzijds, de prestaties van zekere titularissen van vrije beroepen zal treffen. Zoals men zien zal in de toelichting op de artikelen 2 tot 4 van dit ontwerp van wet, gaat het daar slechts om maatregelen, van beperkte omvang, die ertoe strekken een einde te maken aan bepaalde anomalieën of discriminaties te doen verdwijnen die de toepassing van de met het zegel gelijkgestelde taxes thans tot gevolg heeft.

Ten slotte, heft artikel 5 van het ontwerp de jaarlijkse taxe op de verzekeringscontracten op, die toepasselijk is op de verzekeringen van zeeschepen en van vliegtuigen hoofdzakelijk gebruikt, in internationaal verkeer, voor openbaar vervoer.

On trouvera ci-après un commentaire succinct de ces nouvelles dispositions.

Articles 1er et 6.

La loi d'expansion économique, de progrès social et de redressement financier, du 14 février 1961, a, dans son article 120, établi une augmentation de deux décimes des taux des taxes assimilées au timbre, mais elle a prévu, dans son article 134, § 1er, 3°, que cette augmentation cesserait ses effets au plus tard le 31 décembre 1962.

La loi du 21 décembre 1962 relative aux taxes assimilées au timbre a prorogé, pour une période d'un an, soit jusqu'au 31 décembre 1963, l'augmentation des deux décimes.

Pour les motifs qui ont été indiqués plus haut, il y a lieu de maintenir cette augmentation des taux des taxes assimilées au timbre sans limitation de durée. Tel est l'objet des articles 1er et 6 du projet, qui abrogeant l'article 134, § 1er, 3°, de la loi du 14 février 1961, à partir du 1er janvier 1964.

Articles 2 et 3.

Les articles 113 à 119 du Code des taxes assimilées au timbre soumettaient à la taxe, avant 1930, les sommes dues, à titre d'honoraires, aux avocats, médecins, ingénieurs, notaires, avoués, huissiers, professeurs et maîtres, architectes, experts, géomètres, chimistes, dentistes, sages-femmes, vétérinaires et, plus généralement, à toute personne exerçant une profession libérale.

Cette taxe fut supprimée par l'article 6 de la loi du 2 juillet 1930, mais l'exemption ainsi établie au profit des professions libérales donna lieu à des difficultés d'application, la notion de profession libérale étant controversée et mal définie en droit. Aussi, la loi du 27 juillet 1953 posa, dans son article 7, le principe que toutes les prestations, tant intellectuelles que matérielles, sont soumises à la taxe de facture, et elle indiqua, dans son article 12, les seules activités relevant de l'exercice de professions libérales, qui continueraient à bénéficier de l'exemption.

Sont donc actuellement exemptées, en vertu de l'article 70 du Code des taxes, issu de l'article 12 de la loi du 27 juillet 1953, « les prestations exécutées, dans le cadre de leur activité professionnelle :

1° par les médecins, dentistes et licenciés en science dentaire; accoucheuses, médecins vétérinaires, pharmaciens dont l'activité consiste exclusivement à suppléer temporairement un confrère dans la gestion de son officine, experts des viandes;

2° par les professeurs et maîtres;

3° par les notaires, avoués et huissiers;

4° par les avocats; par les experts nommés en justice ou désignés par les parties en exécution d'une décision judiciaire ou des dispositions d'une loi particulière, lorsque leurs prestations rentrent dans la mission qui leur a été ainsi confiée; par les arbitres rapporteurs, traducteurs et interprètes, agissant dans les mêmes conditions que les dits experts; par les arbitres chargés, en vertu d'un compromis, de trancher un litige existant entre les parties;

5° par les conférenciers; par les acteurs, chefs d'orchestre, musiciens et autres artistes assurant l'exécution d'œuvres dramatiques, musicales ou chorégraphiques ou celle

Hieronder volgt een beknopte toelichting op deze nieuwe bepalingen.

Artikelen 1 en 6.

De wet voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel, van 14 februari 1961, heeft, bij haar artikel 120, een verhoging met twee tienden ingesteld van de percentages van de met het zegel gelijkgestelde taxes, maar zij bepaalde, in haar artikel 134, § 1, 3°, dat die verhoging ten laatste op 31 december 1962 zou ophouden.

De wet van 21 december 1962 betreffende de met het zegel gelijkgestelde taxes, heeft de verhoging met de twee tienden verlengd voor een periode van één jaar, dit is tot 31 december 1963.

Wegens de hoger aangehaalde redenen, dient deze verhoging van de percentages van de met het zegel gelijkgestelde taxes behouden zonder beperking van duur. Dit is het voorwerp van de artikelen 1 en 6 van het ontwerp, die artikel 134, § 1, 3°, van de wet van 14 februari 1961 opheffen met ingang van 1 januari 1964.

Artikelen 2 en 3.

De artikelen 113 tot 119 van het Wetboek der met het zegel gelijkgestelde taxes onderwierpen, vóór 1930, aan de taxe, de sommen verschuldigd, als honoraria, aan advocaten, geneesheren, ingenieurs, notarissen, pleitbezorgers, deurwaarders, professoren en meesters, architecten, experts, landmeters, scheikundigen, tandartsen, vroedvrouwen, veeartsen en, meer algemeen, aan ieder persoon die een vrij beroep uitoefende.

Deze taxe werd afgeschaft door artikel 6 van de wet van 2 juli 1930, doch de aldus ten gunste van de vrije beroepen ingestelde vrijstelling gaf aanleiding tot toepassingsmoeilijkheden, daar het begrip « vrij beroep » op juridisch gebied betwist en onnauwkeurig omschreven is. Daarom nam de wet van 27 juli 1953, in haar artikel 7, het principe aan dat alle prestaties, zowel intellectuele als materiële, onderworpen zijn aan de factuurtaxe, en zij duidde, in haar artikel 12, de enige bedrijvigheden aan behorende tot de uitoefening van vrije beroepen, die verder de vrijstelling zouden genieten.

Zijn thans dus vrijgesteld, krachtens artikel 70 van het Wetboek der taxes, dat voortkomt van artikel 12 van de wet van 27 juli 1953, « de prestaties welke binnen het kader van hun beroepsbedrijvigheid verricht worden :

1° door geneesheren, tandartsen en licentiaten in de tandheelkunde, vroedvrouwen, veeartsen, apothekers wier beroepsbedrijvigheid er uitsluitend in bestaat tijdelijk een vakgenoot bij het beheer van zijn apotheek te vervangen, vleeskeurders;

2° door professoren en meesters;

3° door notarissen, pleitbezorgers en deurwaarders;

4° door advocaten; door experten benoemd in rechte of aangewezen door de partijen in uitvoering van een rechterlijke beslissing of van bepalingen van een bijzondere wet, wanneer hun prestaties tot de opdracht behoren welke hun alsof werd toevertrouwd; door scheidsrechters-verslaggevers, vertalers en tolken, handelende in dezelfde voorwaarden als bedoelde experten; door scheidsrechters, die ingevolge een vergelijk gelast zijn een tussen partijen bestaand geschil te beslechten;

5° door voordrachtgevers; door toneelspelers, orkestleiders, muzikanten en andere artisten die de uitvoering van dramatische, muzikale of choreografische werken of

de spectacles de cirque ou de music-hall; par les professionnels du sport;

6° par les architectes;

7° par les porteurs du titre d'ingénieur suivi ou non du déterminatif admis ou imposé par le gouvernement, pour les travaux d'étude et de contrôle qu'ils exécutent;

8° par les géomètres;

9° par les chimistes;

10° par les conseils en brevets.

« L'exemption n'est pas applicable lorsque les prestations sont effectuées par une société commerciale ou par une société civile ayant emprunté les formes d'une société commerciale. Elle n'est pas non plus applicable lorsque les prestations, bien qu'elles soient accomplies par des personnes physiques, sont réputées actes de commerce par la loi et confèrent à ces personnes la qualité de commerçant. »

Dans ce régime, les honoraires que paient les commerçants, pour des services se rapportant à leur activité professionnelle, à des architectes, des ingénieurs, des géomètres, des chimistes, etc., exerçant leur activité autrement que sous forme de société, sont exempts de la taxe, alors que les rémunérations qu'ils paient à tous prestataires de services autres que ces personnes sont imposées à la taxe de facture.

Tous les services, quels qu'ils soient, qui sont relatifs à une activité commerciale ou professionnelle, ont une valeur économique et il n'y a, en bonne législation, aucun motif de distinguer selon la personne qui les preste, pour imposer les uns et exonérer les autres. Il se recommande donc de supprimer les exemptions de la taxe de facture qui sont uniquement fondées sur le caractère libéral de l'activité exercée. Tel est l'objet de l'article 2 qui tend à supprimer les exemptions établies par les n°s 6 à 10 de l'article 70 du Code des taxes.

Il va de soi que les prestations fournies à des particuliers agissant pour leur usage privé ou celui de leur ménage continueront à bénéficier de l'exemption de la taxe à la faveur de l'article 69, 2°, du Code des taxes.

Toutefois, il a paru qu'il convenait d'imposer les honoraires revenant aux personnes physiques titulaires de professions libérales sans assujettir ces personnes aux obligations prescrites aux commerçants et aux entrepreneurs d'ouvrage par la législation sur les taxes assimilées au timbre (délivrance d'une facture ou d'une quittance, apposition et annulation des timbres, conservation des documents et communication de ceux-ci aux agents chargés du contrôle). C'est pourquoi l'article 3 du projet prévoit que les personnes physiques exerçant les professions libérales soumises à la taxe ne sont pas assujetties aux obligations imposées aux commerçants et aux entrepreneurs d'ouvrage, pour l'application de la taxe. Celle-ci devra être acquittée, de la manière à indiquer par arrêté royal, par le cocontractant du prestataire des services, en dehors de toute intervention de ce dernier.

On remarquera que l'article 3 ne concerne pas les sociétés. Celles-ci doivent déjà actuellement acquitter la taxe sur les factures et notes qu'elles délivrent.

Il y a lieu de noter encore que sont intégralement maintenues les exemptions établies pour les prestations visées sous les n°s 1 à 5 de l'article 70 du Code des taxes. C'est que, comme il ressort de l'exposé des motifs de la loi du 27 juillet 1953 (*Doc. parl.*, Ch. des Repr., 1951-1952,

circus- of music-hallvoorstellingen bezorgen; door sport-beoefenaars van beroep;

6° door architecten;

7° door de houders van de titel van ingenieur, al dan niet gevolgd door een van regeringszijde aanvaarde of voorgeschreven nadere bepaling, voor het door hen verrichte studie- en controlewerk;

8° door landmeters;

9° door scheikundigen;

10° door octrooiraden.

« De vrijstelling is niet van toepassing wanneer de prestaties verricht worden door een handelsvennootschap of door een burgerlijke vennootschap die de vormen van een handelsvennootschap aangenomen heeft. Zij is evenmin van toepassing wanneer de prestaties, alhoewel door natuurlijke personen verricht, door de wet geacht worden daden van koophandel te zijn en aan deze personen de hoedanigheid van handelaar toekennen. »

In dit stelsel zijn de honoraria die de handelaars, voor diensten in verband met hun beroepsbedrijvigheid, betalen aan architecten, ingenieurs, landmeters, scheikundigen, enz., die hun bedrijvigheid anders dan onder de vorm van vennootschap uitoefenen, vrijgesteld van de taxe, terwijl de vergoedingen die zij aan alle andere dan deze personen betalen voor hen verstrekte diensten belast zijn met de factuurtaxe.

Alle diensten, om het even welke, die betrekking hebben op een handels- of beroepsbedrijvigheid, hebben een economische waarde en, in een goede wetgeving, bestaat er geen enkele reden tot het maken van onderscheid naargelang de persoon die ze verstrekt, om de ene te belasten en de andere vrij te stellen. Het is dus aan te bevelen de vrijstellingen van de factuurtaxe af te schaffen die alleen gegrond zijn op het vrije karakter van de uitgeoefende bedrijvigheid. Dit is het voorwerp van artikel 2, dat ertoe strekt de vrijstellingen ingesteld door de n°s 6 tot 10 van artikel 70 van het Wetboek der taxes op te heffen.

Vanzelfsprekend zullen de prestaties geleverd aan particulieren die handelen voor hun privé-gebruik of dat van hun gezin, de vrijstelling van deze taxe blijven genieten onder het voordeel van artikel 69, 2°, van het Wetboek der taxes.

Nochtans is gebleken dat het aangewezen was de honoraria toekomend aan natuurlijke personen die titularissen van vrije beroepen zijn, te belasten zonder deze personen te onderwerpen aan de verplichtingen opgelegd door de wetgeving op de met het zegel gelijkgestelde taxes aan de handelaars en de werkaannemers (uitreiking van een factuur of van een kwijtschrift, aanbrengring en onbruikbaarmaking van zegels, bewaring der bescheiden en mededeling van deze laatste aan de ambtenaren en agenten belast met de controle). Daarom bepaalt artikel 3 van het ontwerp dat de natuurlijke personen die de aan de taxe onderworpen vrije beroepen uitoefenen, niet gehouden zijn tot de verplichtingen opgelegd aan de handelaars en aan de werkaannemers, voor de toepassing van de taxe. Deze zal moeten gekweten worden, op de wijze te bepalen bij koninklijk besluit, door de medecontractant van degene die zijn diensten verstrekt, zonder de tussenkomst van deze laatste.

Opgemerkt dient te worden dat artikel 3 de vennootschappen niet betreft. Deze moeten thans reeds de taxe kwijten op de facturen en nota's die zij uitreiken.

Er dient nog opgemerkt te worden dat de vrijstellingen ingesteld voor de prestaties beoogd onder de n°s 1 tot 5 van artikel 70 van het Wetboek der taxes, volledig behouden blijven. Dit is omdat, zoals blijkt uit de memorie van toelichting van de wet van 27 juli 1953 (*Parl. besch.*,

n° 638, p. 7), ces exemptions sont basées sur des considérations particulières, étrangères à la notion même de profession libérale.

Ainsi, les exemptions prévues sous le n° 1 (prestations des médecins, pharmaciens, vétérinaires, etc.) et le n° 2 (prestations des professeurs et maîtres) sont inspirées par des raisons sociales : le désir de ne pas grever d'une taxe les soins de santé et les charges d'éducation.

En ce qui concerne les prestations visées sous le n° 3 (prestations des notaires, avoués et huissiers), le maintien de l'exemption se recommande, étant donné que les actes rédigés par ces officiers publics sont déjà soumis au droit de timbre et au droit d'enregistrement.

En ce qui concerne les prestations visées sous le n° 4 (prestations des avocats, des experts judiciaires et des arbitres), l'exemption se justifie par le souci de ne pas grever de nouvelles charges fiscales les procédures judiciaires et les procédures qui peuvent y être substituées.

Il est vrai que les avocats donnent à des commerçants ou à des sociétés de simples consultations juridiques. Mais la taxation de ces prestations entraînerait de sérieuses difficultés d'application. Il faudrait distinguer des autres consultations juridiques celles qui seraient préalables aux instances judiciaires pour les exempter de la taxe. Parmi les autres consultations il faudrait encore distinguer celles qui sont données en matière sociale et en matière fiscale, étant donné que toutes les consultations données en ces matières par n'importe quelle personne physique bénéficieraient actuellement de l'exemption (Code des taxes, art. 69, 5°). Il paraît donc opportun de maintenir l'exemption pour l'ensemble de l'activité des avocats.

Enfin, les prestations visées sous le n° 5 (prestations des conférenciers, acteurs, chefs d'orchestre, musiciens, etc.) sont déjà atteintes par les taxes communales sur les spectacles et les divertissements. Compte tenu, d'autre part, des difficultés économiques que connaissent actuellement les entreprises de spectacles, il ne paraît pas souhaitable d'aggraver leurs charges par une nouvelle taxation.

Article 4.

L'article 77, 4°, du Code des taxes exempte de la taxe de 6 p. c. « les transports de personnes faits au moyen de véhicules ne permettant pas de transporter plus de six voyageurs ». Il vise essentiellement les transports par taxis.

Cette exemption a été justifiée, en 1935, par la considération que la taxation des transports de personnes par taxis ne pourrait avoir lieu qu'au prix d'un formalisme peu conciliable avec la nature de ces transports (rapport au Roi précédant l'arrêté-loi du 28 février 1935, n° 127, *Moniteur belge*, du 3 mars 1935, p. 1276). On ne voyait pas, en effet, comment le chauffeur de taxis aurait pu établir et remettre à son client, pour chaque transport effectué, une facture revêtue de la taxe.

Cette justification n'est plus valable depuis que le mode de paiement de la taxe sur les transports au moyen d'une déclaration déposée par le transporteur a été introduit dans la législation sur les taxes assimilées au timbre. La taxe sur les transports par taxis peut donc être aisément acquittée, en dehors de l'intervention des personnes transportées, au moyen de déclarations mensuelles à déposer à l'administration par les entrepreneurs de transports par taxis.

Kamer van Volksv., 1951-1952, n° 638, blz. 7), deze vrijstellingen gegrond zijn op bijzondere overwegingen, die vreemd zijn aan het begrip zelf van het vrije beroep.

Aldus zijn de vrijstellingen opgenomen onder n° 1 (prestaties van geneesheren, apothekers, veeartsen, enz.) en onder n° 2 (prestaties van professoren en meesters) ingegeven door sociale redenen : de wens de gezondheidszorgen en de lasten van de opvoeding niet te bezwaren met een taxe.

Wat de onder n° 3 beoogde prestaties betreft (prestaties van notarissen, pleitbezorgers en deurwaarders), is het behoud van de vrijstelling aanbevelenswaardig, aangezien de akten opgesteld door deze openbare ambtenaren reeds onderworpen zijn aan het zegelrecht en aan het registratie-recht.

Voor de onder n° 4 bedoelde prestaties (deze van advocaten, gerechtelijke experts en scheidsrechters), wordt de vrijstelling gerechtvaardigd door de zorg de gerechtelijke procedures en de procedures die eraan kunnen gesubstitueerd worden niet met nieuwe fiscale lasten te bezwaren.

Weliswaar geven advocaten aan handelaars of aan vennootschappen eenvoudige juridische consulten. Maar het onderwerpen van die prestaties aan de belasting zou met ernstige toepassingsmoeilijkheden gepaard gaan. De juridische consulten die de gerechtelijke gedingen zouden voorafgaan zouden moeten onderscheiden worden van de andere om ze van de taxe vrij te stellen. Tussen de andere consulten zouden nog moeten onderscheiden worden degene die gegeven worden in sociale en in fiscale aangelegenheden, aangezien alle consulten die in dergelijke aangelegenheden door om het even welke natuurlijke persoon gegeven worden thans vrijstelling genieten (Wetboek der taxes, art. 69, 5°). Het lijkt dus opportuun de vrijstelling te behouden voor de bedrijvigheid der advocaten in haar geheel.

Ten slotte, zijn de prestaties beoogd onder n° 5 (prestaties van voordrachtgevers, toneelspelers, orkestleiders, muzikanten, enz.) reeds bezwaard met de gemeentebelastingen op de schouwspelen en vermakelijkheden. Rekening gehouden, anderzijds, met de economische moeilijkheden die de ondernemingen van schouwspelen thans kennen, lijkt het niet wenselijk hun lasten door het instellen van een nieuwe taxe te verzwaren.

Artikel 4.

Artikel 77, 4°, van het Wetboek der taxes stelt vrij van de taxe van 6 t. h. : « het vervoer van personen gedaan door middel van voertuigen die niet meer dan zes reizigers kunnen vervoeren ». Het beoogt hoofdzakelijk het vervoer per taxi.

Deze vrijstelling werd, in 1935, gerechtvaardigd door de overweging dat het personenvervoer per taxi slechts zou kunnen belast worden ten prijze van een formalisme dat weinig verenigbaar was met de aard van dit vervoer (verslag aan de Koning dat de besluitwet van 28 februari 1935, n° 127, voorafgaat, *Belgisch Staatsblad* van 3 maart 1935, blz. 1276). Men zag, inderdaad, niet in hoe een taxi-chauffeur, voor elk door hem gedaan vervoer, een factuur bekleed met de taxe had kunnen opmaken en uitreiken aan zijn klant.

Deze rechtvaardiging is niet meer geldig sinds de wijze van betaling van de taxe op het vervoer door middel van een aangifte ingediend door de vervoerder, in de wetgeving op de met het zegel gelijkgestelde taxes werd opgenomen. De taxe op het vervoer per taxi kan dus gemakkelijk gekwetend worden, buiten de tussenkomst van de vervoerde personen, door middel van maandelijks aangiften in te dienen bij het bestuur door de ondernemers van vervoer per taxi.

D'autre part, l'exemption qui existe pour les transports individuels par taxis, alors que les transports en commun par autobus et autocars sont imposés, n'est ni économiquement saine, ni socialement justifiée.

L'article 77, 4°, précité ne peut toutefois être supprimé purement et simplement, car, dans la généralité de ses termes, il vise les transports faits par ambulances, qui présentent, au point de vue social, un intérêt particulier. C'est pourquoi l'article 4 du projet de loi substitue à l'exemption générale contenue dans l'article 77, 4°, une exemption spéciale pour les transports de personnes faits au moyen d'ambulances. L'article 4 vise par là les transports de malades ou de blessés effectués au moyen de véhicules spécialement construits et aménagés pour servir à cette fin.

Article 5.

Suivant la législation actuelle, les contrats d'assurance sont assujettis à une taxe annuelle lorsqu'une des trois conditions ci-dessous est remplie :

1° si l'assureur est un professionnel de l'assurance, qui a en Belgique son principal établissement, une agence, une succursale, un représentant ou un siège quelconque d'opérations;

2° si l'assuré a en Belgique, son domicile ou sa résidence habituelle;

3° si le contrat a pour objet des biens meubles ou immeubles situés en Belgique.

Il en résulte notamment que les contrats souscrits en Belgique pour des navires ou des avions appartenant à des compagnies maritimes ou de navigation aérienne étrangères sont soumis à la taxe par le fait que l'assureur est établi en Belgique.

Dans un marché qui n'est pas resserré dans les frontières nationales, cette situation devient préjudiciable aux assureurs belges. Ceux-ci sont désavantagés à l'extérieur par rapport à leurs concurrents étrangers.

D'autre part, dans la plupart des pays, les assurances de navires ou d'avions ne sont plus soumises à une taxe, et là où pareille taxe subsiste, elle est de peu d'importance. Le maintien en Belgique de la taxe sur ces opérations grève l'exploitation des lignes maritimes et aériennes par des compagnies belges et désavantage ces compagnies par rapport à leurs concurrents étrangers.

C'est pourquoi, il se recommande d'exempter de la taxe, sans aucune distinction, les assurances de navires, ainsi que les assurances d'avions qui sont utilisés principalement en trafic international, à des transports publics : les navires et les avions sont d'ailleurs des biens qui, par leur nature même, sont destinés à être utilisés surtout hors du pays.

Le Ministre des Finances,

Anderzijds, is de bestaande vrijstelling voor het individueel vervoer per taxi, terwijl het gemeenschappelijk vervoer per autobus en per autocar belast is, noch economisch gezond, noch sociaal gerechtvaardigd.

Voormeld artikel 77, 4°, mag nochtans niet zonder meer opgeheven worden, want, in de algemeenheid van zijn termen, beoogt het het door middel van ziekenwagens gedane vervoer, dat, onder sociaal oogpunt, een bijzonder belang biedt. Daarom stelt artikel 4 van het ontwerp van wet in de plaats van de algemene vrijstelling vervat in artikel 77, 4°, een bijzondere vrijstelling voor het vervoer van personen gedaan door middel van ziekenwagens. Daardoor bedoelt artikel 4 het vervoer van zieken of van gekwetsten gedaan door middel van voertuigen die speciaal gebouwd en ingericht zijn tot dat doeleinde.

Artikel 5.

Overeenkomstig de huidige wetgeving, zijn de verzekeringscontracten onderworpen aan een jaarlijkse taxe wanneer één der drie volgende voorwaarden vervuld is :

1° wanneer de verzekeraar een beroepsverzekeraar is, die in België zijn hoofdinrichting, een agentschap, een bijhuis, een vertegenwoordiger of om 't even welke zetel van verrichtingen heeft;

2° wanneer de verzekerde in België zijn domicilie of zijn gewoon verblijf heeft;

3° wanneer het contract in België gelegen roerende of onroerende goederen tot voorwerp heeft.

Hieruit vloeit onder meer voort dat de contracten die in België afgesloten worden voor zeeschepen of vliegtuigen die toebehoren aan vreemde scheepvaart- of luchtvaartmaatschappijen, aan de taxe onderworpen zijn wegens het feit dat de verzekeraar in België gevestigd is.

In een markt die niet meer afgesloten is door de nationale grenzen, wordt die toestand nadelig voor de Belgische verzekeraars. Deze zijn in het buitenland benadeeld ten opzichte van hun buitenlandse concurrenten.

Anderzijds, zijn de verzekeringen van zeeschepen of vliegtuigen, in de meeste landen, aan geen enkele taxe meer onderworpen, en daar waar een dergelijke taxe nog bestaat, is ze van gering belang. Het behouden in België van de taxe op deze verrichtingen drukt op de exploitatie van scheepvaart- en luchtvaartlijnen door Belgische maatschappijen en benadeelt deze maatschappijen ten opzichte van hun buitenlandse concurrenten.

Om die redenen, is het aanbevelenswaardig de verzekeringen van zeeschepen, evenals de verzekeringen van vliegtuigen die hoofdzakelijk in het internationaal verkeer gebruikt worden voor openbaar vervoer, zonder enig onderscheid van de taxe vrij te stellen : de zeeschepen en vliegtuigen zijn overigens goederen die, uit hun aard zelf, bestemd zijn om vooral buiten het land gebruikt te worden.

De Minister, Adjunkt voor Financiën,

A. DEQUAE.

Le Ministre, Adjoint aux Finances,

De Minister, Adjunkt voor Financiën,

H. DERUELLES.

PROJET DE LOI

BAUDOUIN.

Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, SALUT.

Vu l'article 2, alinéa 2, de la loi du 23 décembre 1946, portant création d'un Conseil d'Etat;

Vu l'urgence;

Sur la proposition de Notre Ministre des Finances et de Notre Ministre, Adjoint aux Finances,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre des Finances et Notre Ministre, Adjoint aux Finances, sont chargés de présenter en Notre nom aux Chambres législatives le projet de loi dont la teneur suit :

Article premier.

L'article 134, § 1er, 3°, de la loi d'expansion économique, de progrès social et de redressement financier, du 14 février 1961, modifié par l'article 1er de la loi du 21 décembre 1962, relative aux taxes assimilées au timbre, est abrogé.

Art. 2.

L'article 70, inséré dans le Code des taxes assimilées au timbre par l'article 12 de la loi du 27 juillet 1953 et modifié par l'article unique de la loi du 30 janvier 1957 et l'article unique de la loi du 13 février 1962, est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 70. — Sont également exemptées de la taxe sur les contrats d'entreprise établie par le présent titre, les prestations exécutées, dans le cadre de leur activité professionnelle :

1° par les médecins, dentistes et licenciés en science dentaire, accoucheuses, médecins vétérinaires, pharmaciens dont l'activité consiste exclusivement à suppléer temporairement un confrère dans la gestion de son officine, experts des viandes;

2° par les professeurs et maîtres;

3° par les notaires, avoués et huissiers;

4° par les avocats; par les experts nommés en justice ou désignés par les parties en exécution d'une décision judiciaire ou des dispositions d'une loi particulière, lorsque leurs prestations rentrent dans la mission qui leur a été ainsi confiée; par les arbitres rapporteurs, traducteurs et interprètes, agissant dans les mêmes conditions que les dits experts; par les arbitres chargés, en vertu d'un compromis, de trancher un litige existant entre les parties.

5° par les conférenciers; par les acteurs, chef d'orchestre, musiciens et autres artistes assurant l'exécution d'œuvres dramatiques, musicales ou chorégraphiques ou celle de spectacles de cirque ou de music-hall; par les professionnels du sport. »

WETSONTWERP

BOUDEWIJN,

Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, ONZE GROET.

Gelet op artikel 2, tweede lid, van de wet van 23 december 1946 houdende instelling van een Raad van State;

Gelet op de dringende noodzakelijkheid;

Op de voordracht van Onze Minister van Financiën en van Onze Minister, Adjunct voor Financiën,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze Minister van Financiën en Onze Minister, Adjunct voor Financiën, zijn gelast in Onze naam bij de Wetgevende Kamers het ontwerp van wet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Eerste artikel.

Artikel 134, § 1, 3°, van de wet voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel, van 14 februari 1961, gewijzigd bij artikel 1 van de wet van 21 december 1962, betreffende de met het zegel gelijkgestelde taxes, wordt opgeheven.

Art. 2.

Artikel 70, in het Wetboek der met het zegel gelijkgestelde taxes ingevoegd door artikel 12 van de wet van 27 juli 1953 en gewijzigd bij het enig artikel van de wet van 30 januari 1957 en het enig artikel van de wet van 13 februari 1962, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 70. — Zijn eveneens vrijgesteld van de door deze titel ingestelde taxe op de aannemingscontracten, de prestaties die in het kader van hun beroepsbedrijvigheid verricht worden :

1° door de geneesheren, tandartsen en licentiaten in de tandheelkunde, vroedvrouwen, veeartsen, apothekers wier beroepsbedrijvigheid er uitsluitend in bestaat tijdelijk een vakgenoot bij het beheer van zijn apotheek te vervangen, vleeskeurders;

2° door de professoren en meesters;

3° door de notarissen, pleitbezorgers en deurwaarders;

4° door de advocaten; door de experts benoemd in rechte of aangewezen door de partijen in uitvoering van een rechterlijke beslissing of van bepalingen van een bijzondere wet, wanneer hun prestaties behoren tot de opdracht die hun aldus werd toevertrouwd; door de scheidsrechtersverslaggevers, vertalers en tolken, handelend in dezelfde voorwaarden als de bedoelde experts; door de scheidsrechters die, ingevolge een vergelijk, gelast zijn een tussen de partijen bestaand geschil te beslechten;

5° door de voordrachtgevers; door de toneelspelers, orkestleiders, muzikanten en andere artiesten die de uitvoering van dramatische, muzikale of choreografische werken of circus- of music-hallvoorstellingen bezorgen; door de sportbeoefenaars van beroep. »

Art. 3.

L'article 73, alinéa 2, modifié par l'article 7 de la loi du 22 juin 1960, est remplacé par la disposition suivante :

« Au point de vue de ces dispositions, les entrepreneurs d'ouvrages et les personnes qui souscrivent la déclaration prévue à l'article 61², § 2, sont assimilés aux commerçants. Toutefois, l'assimilation n'est pas applicable en ce qui concerne les prestations exécutées, dans le cadre de leur activité professionnelle, par les personnes physiques indiquées ci-après :

- 1° les architectes;
- 2° les porteurs du titre d'ingénieur suivi ou non du déterminatif admis ou imposé par le gouvernement;
- 3° les géomètres;
- 4° les chimistes;
- 5° les conseils en brevets. »

Art. 4.

L'article 77, 4°, est remplacé par le texte suivant :
« 4° les transports de personnes faits au moyen d'ambulances; ».

Art. 5.

L'article 176², modifié par les articles 28 de la loi du 30 juin 1956 et 61 de la loi du 28 mars 1960, est complété comme suit :

« 10° les assurances de corps de navires et de bâtiments considérés comme tels par l'article 1er du livre II du Code de commerce, ainsi que les assurances d'avions qui sont utilisés principalement en trafic international, à des transports publics. »

Art. 6.

La présente loi entre en vigueur le 1er janvier 1964.

Donné à Bruxelles, le 6 novembre 1963.

Art. 3.

Artikel 73, tweede lid, gewijzigd bij artikel 7 van de wet van 22 juni 1960, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Ten opzichte van deze bepalingen, worden de aannemers van werken en de personen die de verklaring bedoeld door artikel 61², § 2, ondertekenen, met de handelaars gelijkgesteld. Nochtans, is de gelijkstelling niet toepasselijk wat de prestaties betreft die verricht worden, in het kader van hun beroepsbedrijvigheid, door de hieronder aangeduide natuurlijke personen :

- 1° de architecten;
- 2° de dragers van de titel van ingenieur, al dan niet gevolgd door een van regeringszijde aanvaarde of voorgeschreven nadere bepaling;
- 3° de landmeters;
- 4° de scheikundigen;
- 5° de octrooiraden. »

Art. 4.

Artikel 77, 4°, wordt vervangen door de volgende tekst :
« 4° het vervoer van personen gedaan door middel van ziekenwagens; ».

Art. 5.

Artikel 176², gewijzigd bij de artikelen 28 van de wet van 30 juni 1956 en 61 van de wet van 28 maart 1960, wordt aangevuld als volgt :

« 10° de cascoverzekeringen van zeeschepen en vaartuigen die als dusdanig beschouwd worden door artikel 1 van boek II van het Wetboek van koophandel, evenals de verzekeringen van vliegtuigen die hoofdzakelijk in het internationaal verkeer gebruikt worden voor openbaar vervoer. »

Art. 6.

Deze wet treedt in werking op 1 januari 1964.

Gegeven te Brussel, 6 november 1963.

BAUDOUIN,

PAR LE ROI :

Le Ministre des Finances,

VAN KONINGSWEGE :

De Minister van Financiën,

A. DEQUAE,

Le Ministre, Adjoint aux Finances,

De Minister, Adjunct voor Financiën,

H. DERUELLES.